

a gyakorlati szakembereknek tanácsadó, véleményező, irányító szerepét is, épen az oktatás gyakorlativá tétele érdekében. Kívánatos volna, ha a gazdasági élet vezető emberei részben a szaktanárok, részben a tanulók számára általános, vagy gyakorlati érdekű előadásokat tartanának. Várjuk a társadalomtól a végzett ifjak jobb megbecsülését, a kereskedői kaszt társadalmi megerősödését, kereskedő dinasztiák alakulását. Necsak pénzemberek, bankigazgatók jussanak vezérszerephez, hanem egyszerű kereskedők is. Várunk anyagi támogatást, hogy esti kereskedelmi szaktanfolyamot, továbbképző tanfolyamokat, középiskolai érettségizettek szaktanfolyamát különböző speciális irányú szaktanfolyamokat nyithassunk. Budapesten pl. a Kereskedelmi Akadémiával kapcsolatban állandóan 5—6 féle különböző tanfolyam működik. Végül várjuk a többi középfokú iskolák teljes rokonszenvét és szolidaritását, hogy necsak a selejtes elemet küldjék hozzánk, hanem hívják fel a tehetséges ifjak figyelmét is a gazdasági pályák rendkívül fontos és produktív szerepére.

A szakoktatás jelenleg sorsdöntő órák előtt áll. Nemcsak azért, mert most készül a szakiskolák és az arra előkészítő polgári iskolák gyökeres reformja, hanem főleg azért, mert jelszó lett a gazdasági pályák felé való terelés. A társadalom és politikusaink most kezdik végre belátni, hogy milyen végzetes hiba volt a műveltség fogalmát azonosítani a középiskola és az egyetem elvégzésével és kitermelni a közhivatali állásokra váró diplomások munkanélküli ezreit. Magyarországon a közép- és középfokú iskolákba járó tanulók száma kereken 160.000-re tehető, ebből 80.000 járt középiskolákba, 60.000 polgáriba és csak mintegy 20.000 különböző szakiskolákba. Reméljük és hisszük, hogy ez az arány a társadalmi felfogás megváltozása és a szakiskolák körültkintő, bölcs megreformálása után lényegesen meg fog változni a szakiskolák javára.

Forrásművek:

Barankay Lajos dr.: A szaknevelés elméletének fejlődése.

Kornis Gyula: A magyar művelődés eszményei.

Kornis Gyula: Kultúra és politika.

Vincze Frigyes dr.: A középfokú kereskedelmi szakoktatás hazánkban és a külföldön a XIX. század ötvenes éveitől napjainkig.

Vincze Frigyes dr.: Szakoktatásunk multja és jelene.

Eckerdt Elek.

Az iskolai kirándulásokról.

Tanfervi utasításoknak, iskolalátogatásokról felvett jegyzőkönyveknek, módszeres értekezleti tárgysorozatoknak, értesítőknék állandóan visszatérő, sokat hangsúlyozott követelménye és beszámolója szól az iskolai kirándulásokról. *Hid*, a kirándulás az iskola zárt rendszere és a sokat emlegetett „élet” közt, *eszköz*, amellyel az iskola növendékeinek érdeklődését felkelti, kielégíti, lelkiüket esztétikai, szociális, hazafias tárgyak iránt fogékonnyá teszi és *alkalom* a pedagógus számára, ahol tárgvának térben és időben változó gyakorlati előfordulásait állandóan figyelemmel kísérheti, azokkal a kapcsolatokat egyetemi évei után is fenntarthatja.

Minden kirándulás öröm a tanulók nagy többsége számára, — sajnos, igen sokszor csak kellemetlen kötelesség a tanár számára. Kötelesség, mert kirándulásokat tartani kell, kellemetlen mert megrendezésükkel és kivitelükkel sok baj, gond és fáradtság jár és kellemetlen végül a miatt is, mert sokan nem rendelkeznek a minden kiránduláshoz szükséges mozgékonyssággal, alkalmazkodóképességgel és főleg érdeklődéssel.

A következőkben megkísérlünk gyakorlati tapasztalatok alapján útmutatót adni iskolai kirándulások rendezésére és végrehajtására. Írásunk nem tarthat számot az összes lehetőségeket és összes nehézségeket kimerítő jelzőre. A lehetőségek és nehézségek — két tényező, ami felső és alsó irányban határt szab — helyről-helyre és időről-időre változnak; a kirándulások ügyével szívesen foglalkozó azonban talán megtalálhatja itt azokat az elveket, amelyekre — mutatis mutandis — építhet, ha az iskolai kirándulásokat valóban szervesen kívánja nevelő-oktató munkásságába illeszteni.

* * *

Iskolai kirándulások alatt — megkülönböztetésül a hosszabb *tanulmányi utazásoktól* — egy-két órás *látogatásokat* és rövidebb utakat értünk itt. A végrehajtásukhoz szükséges idő legcélszerűbben ne haladjon meg egy napot. Az egy napnyi idő konkrét tartalma is sok tényezőtől függ: így az évszaktól, a növendékek nemétől (a leányokat természetesen nem lehet ugyanannyi ideig kitenni a kirándulásokkal járó fáradalmaknak, mint a fiúkat hasonló kor esetén), a növendékek korától és végül magától a kirándulástól (terep, időjárási viszonyok, igénybevehető kényelmi és pihenőberendezések, a szállítóeszköz alkalmassága, stb.). Általában gondoljuk meg, hogy a fejlődő szervezetek kisebb teherbírásúak, mint mi vagyunk és ehhez még a megszokott környezetből való kizökkenés plusza is járul. Még szűkebbre kell szabni azt az időt, ami alatt a pedagógiai célt el kell érnie a kirándulásnak. Lehetőleg kevés fáradtsággal és idő alatt jussunk el a színhelyre, hogy a tanulók frissen szívják magukba a tapasztalatokat: ez az időpont nagy általánosságban ne essék az ebéd utánra egy napos kirándulásnál.

Mindezekkel keretét akarjuk adni a jó kirándulás első kellékének: a *helyes időbeosztásnak*. Nem másodrendű vagy éppen elhanyagolható fontosságú részlet ez a kirándulás *helyes tárgyi beosztásának* követelménye mellett; sokszor látjuk, hogy a különben igen jól rendezett kirándulás sikere kizárólag a rossz időbeosztáson megbukik. Időt kell hagyni a növendékeknek a gyülekezésre; ne legyen pl. az indulás már 5 perccel a gyülekezésre meghatározott időpont után, de természetesen ne neveljünk pontatlanságra azzal sem, hogy a szigorúan kijelölt gyülekezési időpont után csak 40—50 perccel indulunk el. Itt kell minden kirándulásvezetőnek figyelmébe ajánlani, hogy indulóhelyül csakis olyan pontot jelöljünk ki, amit minden résztvevő biztosan ismer, — legjobb az iskolaépületben vagy az állomás várótermében gyülekeztetni. Számoljunk azzal, hogy a kirándulással járó izgalom miatt a növendék igen gyakran nem reggelizik megfelelően, adjunk tehát alkalmat arra, hogy az indulást követő 1-2 órán belül valamit ehessék. Különösen ajánlatos ezt megszívlelni leánygyermeknél: volt alkalmunk tapasztalni, hogy az üres gyomor, a szállítóeszköz rázása és a benzinfüst együtt milyen komoly és az egész kirándulást károsan befolyásoló rosszulletet idézett elő. Általában *időbeosztásunk ne legyen túlszűfolt*. Adjunk lehetőleg 1—2 órát ebédelésre s a kirándulás tárgysorozatának egyes pontjai közé is mindig iktassunk — megfelelő helyen eltöltendő — szünetet. Vonatkozik a szünetadás nemcsak az egésznapos, de a csupán pár órát igénylő kirándulásra,

látogatásra is: gondoljunk arra, hogy gyermekeket és tömeget vezetünk, ahol az egész társaságnak a leglassúbbhoz, leggyengébbhez kell alkalmazkodnia. Ne féljünk soha attól, hogy ezáltal kirándulásunk vontatott lesz: a füge gyermek úgylis talál tárgyat a számára szokatlan környezetben figyelme lekötésére, aztán meg ne legyen hajsza a kirándulás senki számára!

A kirándulás végét ne számítsuk későre. Tájékozódjunk a résztvevők lakóhelyéről s a kirándulásnak úgy kell befejeződnie, hogy a legtávolabb lakó is a szokásosan későinek nevezett óra beállta előtt hazaérkezhessek.

Ha az időbeosztást kellő gyakorlat után el is lehet sajátítani, a kirándulás tárgyának kiválasztásához feltétlenül pedagógiai és gyakorlatias érzék szükséges. Áll ez nemcsak a sok megtekintésre érdemessel rendelkező nagyvárosokra vagy környékekre, hanem a kisebb, jelentéktelenebb helyekre is. Valóban, akit sorsa a fővárosból a távoli országrészekre vetett, sokszor csak hosszú évek után látja meg, mennyi egyéni érdekessége van a legszürkébb vidéki városnak is és mennyire lehet értékes kirándulásokat tenni mindenütt! Amíg tehát egyrészt alább ismertetendő módon figyelni kell a kirándulások magasabb és módszeres rendszerére minden egyes kirándulás tervezésénél, addig másrészt számba kell vennünk minden kirándulási lehetőséget a város, vidék alapos kiismerése után akkor, amikor önmagunknak mintegy felsorakoztatjuk a kirándulási objektumokat. Ha abból a szempontból indulunk ki, hogy van hová vinni mindenféle kirándulócsoporthoz, — s ez nagyrészt személyes felkesedés kérdése! — akkor könnyebb lesz később a *pars pro toto* elve alapján az egyes kirándulásokat a tantervvel összefüggésbe hozni. Pl. ha elvisszük a növendékeket a Tisza és Maros összefolyásához és ott kellőleg felhívjuk a figyelmet az összes látható jelenségekre, nyugodtak lehetünk a felől, hogy mindennemű erőziót, folyószakaszjellegét, terraszt, alföldi talajt, árvédelmet, stb. tárgyaló anyag megértetéséhez a szemléleti alapot megadtuk. Ne kívánjunk tehát mindenhez u. n. „iskolapéldát”: elégedjünk meg az elérhetővel s akkor bizonyára sokkal inkább *párhuzamba tudjuk hozni tanításunkat kirándulásokkal*, tananyagunkat a gyakorlati étellel, mintha mindég csak képeket mutatunk vagy éppenséggel csak utalunk távoli és többnyire elérhetetlen látványokra és nevezetességekre.

Nem tartozik ugyan szorosan a tárgyhoz, de alkalomszerű itt kifejezni azokat a különleges érdekeket, amelyek a közvetlen környékre vezetett kirándulásokhoz fűződnek, különösen vidéki iskolák esetében. Sok az olyan vidéki gyermek, aki bár Budapestet, esetleg Bécsét is „ismeri” — *egy-kétnapos tapasztalat alapján!* — szülővárosának, a város közvetlen környékének sokszor messze földön híres nevezetességeit egyáltalában nem látta, azokat tankönyvből kénytelen megtanulni. Ez a típus gyakoribb, semmint gondolnánk s eredetét abban a beteges nosztalgiában kell keresnünk, amely bizonyos mértéket kizárólag a főváros és a „művelt Nyugat” felé vonz: saját szülőföldjét kisszerűnek, érdektelennek tartja, lekicsinyli, sőt szégyenli. Az iskola nevelő szellemével nem fér össze ezt a hangulatot tovább fejleszteni. Eltekintve attól a pedagógiai elvtől, amely a távoli dolgok megértéséhez feltétlenül tüzi ki a közelebbiek ismeretét, *nemzeti szempontból is kötelességünk* a főváros mellett a vidék megszerettetése. Ezt pedig csak a környék igazi értékeire való állandó utalásokkal, azok bemutatásával, sajátos népi és táji jellegük állandó és alapos megmagyarázásával érhetjük el. Ilyen táji jellegű állandó nevelőszempontok Dunántúl éppúgy kínálkoznak, mint az Alföldön vagy az északi hegyvidéken s a növendékek érdekeit kétségtelenül az képviseli, aki a keze alatt levő ifjúságot képessé teszi saját vidékének méltányolására, hajlamossá a helyi kultúrmunkába való bekapcsolódásra nem-

csak azért, mert életét igen valószínűen úgyis ott kell leélnie, de azért is, mert magasabb nemzeti érdek parancsolja, hogy a Budapest felé való beteges tódulást lehetőleg ellensúlyozzuk a fenti eszközökkel. Ilyen megfontolások teszik feltétlenül szükségessé a *szülőföld beható ismertetését*, amelyet természetesen lehetetlen elvégezni akkor, amikor az egész országnak mindenféle szempontból való tárgyalására magasabb fok a tanár rendelkezésére összesen egy évnyi idő és ebben heti 2 óra áll rendelkezésére. Bele kell kapcsolódnia a környék alapos tanulmányozásába lehetőleg sok kirándulásnak és — *egyebek mellett* — az ifjúsági önképzőköröknek is.

* * *

Tulajdonképpen a magasabb vezetés vagy legalábbis az igazgató feladata lenne olyan *állandó kirándulási tervezet* készítése, amelyben az iskola faja, jellege, különleges szempontjai és anyagi lehetőségei szerint az évfolyamok számára egymáshoz módszeresen illeszkedő tanmódszertanok, kirándulások és látogatások szerepelnek. Minthogy ennek megvalósulásához feltétlenül *magasabb rendelkezés* szükséges, hiánya viszont károsan befolyásolja a kirándulások nevelő értékét, ajánlatos, hogy a tanár saját használatára készítsen ilyen állandó kirándulási tervezetet. Számot kell vetni ebben a tananyaggal, sőt a tankönyvvel egyfelől, a lehetőségekkel másfelől. Kívánatos természetesen, hogy ennek a kirándulási tervezetnek a végrehajtására a tanárnak valóban alkalmá is nyíljon, ami csak akkor lehetséges, ha tantárgyában az évfolyamokat tovább vezeti évről-évre. Így eszik sok iskolai kirándulástügynek alapvető hibája; az *ötletszerűség*. Minden tanuló *meg fogja látni* azt, ami erre érdemes és *akkor fogja meglátni*, amikor tanulmányaiban a kellő szintre eljutott; nem fog előfordulni az, hogy egyes évfolyamok jóformán egyetlen kiránduláson sem vesznek részt, mások viszont ugyanazt kétszer, sőt háromszor ugyanabban a célkitűzésben tekintik meg. A kirándulás megismétlése egymagában nem hiba sőt sokszor igen jó, de a célkitűzésnek másnak-másnak kell lennie, — az új anyag feldolgozásának és az ismétlésnek példájára.

* * *

Et nunc veniam ad fortissimam! . . .

Hogyan hajtja végre a tanár a módszeresen nagyszerűen előkészített, helyes időbeosztású kirándulást? Mert hiszen ez a legfontosabb!

Az *alapvető kívánság* az, hogy a tanár a kirándulás egész színterét, gyárlátogatás esetén az üzem beosztását, menetét, munkaeszközeit, múzeumlátogatáskor az ott látható szobrokat, festményeket, kiállítások kiállított tárgyait, stb. — *ismerje!* Erre *pedig készülnie kell*. Még ha úgy gondolja is, hogy teljesen „*offé*“, akkor is készüljön lelkiismeretesen és vegye fontolóra az összes lehetőségeket, hogy egyetlen kérdés se érhesse váratlanul. Eszünkben sincs írásba lefektetett mondókára, rögzített formulára gondolni, de igenis jól át kell gondolni előre a kirándulás minden egyes mozzanatát, hogy a rendezésével járó sok fáradság, idő és pénz a kirándulásvezető készületlensége, kapkodása miatt kárba ne vesszen. Természetesen: a tanár nem lehet pl. minden gyártási ágban szakember s ha olyan kérdéseket intéznek hozzá, amelyek meghaladják ismereteit, nyugodtan felelheti, hogy nem tudja, — de lehetetlen, hogy a gépezet vagy táj előtt tanár és diák egyforma őszinte csodálkozással álljon. Nem támaszkodhatunk teljesen arra az ígéretre sem, hogy „*szakszerű magyarázatot fogunk kapni a helyszínen*“, — ez a magyarázat az esetek túlnyomó többségében nem kielégítő. Vagy túlságosan szakszerű és a gyermek számára idegen, szakmai kifejezésekkel telítődött vagy elkalandozó, módszer nélküli, stílustalan, nem világos és mindkét esetben gyakran elvész a szó a gépek

zakatolásában, a nyílt terület nagy kiterjedése miatt. Gondoljuk meg: a tanulót oktató és nevelő céllal visszük a kirándulásra és a *magyarázatot nem pedagógus adja*, sőt olyan, akit a diák életében először lát. A tanár irányítására, rugalmasságára, ösztönös pedagógiai érzékére mindenütt feltétlenül szükség van. Viszont ne akarjunk „pápábbak lenni a pápánál”: ne bocsátkozzunk túlságos részletezésekbe, sőt tapintatosan álljunk újtát ennek az idegen magyarázónál is. Igen jó, ha a tanár előre megismeri a magyarázót, röviden megbeszéli vele az elmondandók menetét, vázolja a pedagógiai célt, amit a kirándulással el akar érni, — persze mindegyikre sokszor nincs alkalmunk.

Amit eddig elmondtunk a tanár készülésétől, az mintegy szellemi része csupán a kirándulásnak. Ennél jóval előbb kell megkezdeni a *technikai munkálatokat*: a kirándulás megbeszélését az illetékes iskolán kívüli tényezőkkel. *Ismerjük azt a húzódozást*, ami sok esetben megnyilvánul *egy-egy gyártelep vezetői részéről*, amikor értesülnek az iskola látogatási szándékáról. Ezt legyőzni — nem erőszakkal: protekciók igénybevételével, hanem lehetőleg belátásra bírással — a tanár feladata. Gondoljuk meg, hogy egy gyár rohanó ütemében *tényleg* fennakadást, nem-kívánatos incidenst jelent az iskoláscsoport megfordulása még akkor is, ha a legkifogástalanabban viselkednek a résztvevők. *Hát még, ha előzőleg kellemetlen tapasztalatokat szerzett a gyár!* Éppen ezért — hogy a zavarást lehetőleg csökkentjük — először az *ottani* vezetőséggel beszéljük meg a *nekik* legalkalmasabb időpontot s csak aztán hozzakodjunk elő — ha kell — a *saját* kívánságainkkal. *Jóelőre* mindenestre könynyebben megy az összeegyeztetés, mint akkor, ha a kirándulást néhány napon belül már meg akarjuk tartani. Gyakran igen sok a baj a szállítóeszközök, kedvezmények igénylésével: mindezeket a dolgokat korán meg kell kezdeni, hogy kapkodás ne legyen. Ugyanez áll az *anyag* ügyekre: még ha a lehetőségig leszorítjuk a költségeket, akkor is nehéz a pénzt a tanulóktól beszélni, már pedig sem a tanár, sem az iskola nem előlegezhet nagyobb összegeket. Az időjárásnak és a kirándulásnak megfelelőleg adjunk utasítást a tanulóknak a *ruházatra*: e tekintetben soha nem lehetünk eléggé óvatosak. (Tapasztalásból tudjuk, hogy minden kirándulás után beteg lesz valaki!) Hirdessük ki a tudnivalókat az *étkezésekre* vonatkozóan és mondjuk meg, esetleg milyen *játékszereket* hozhatnak magukkal. Általában a *kirándulást a tanulóknál is készítsük elő*, keltsük fel előre figyelmüket és adjuk meg a szempontokat, *ahogyan a látóvalókat figyeljék és nézzék*. Ha a kirándulás színhelyén nagyobb csoportnak együtt haladni lehetetlen, jelöljük ki a kisebb egységek beosztását, ügyelve arra, hogy minden csoportban — a tanáron kívül — legyen u. n. „*vezető típus*“.

A kirándulás végrehajtásakor gondosan ügyeljünk a tanulók *testi épségén* kívül az *iskola hírnevének épségére* is. Nemcsak arra gondolunk, hogy a tanulók nyílt helyen ne szemeteljenek, lármázzanak, az üzemekben ne igyekezzenek illegitim módon „*kóstolói*“ vagy „*emléket*“ szerezni, hogy a gépekhez ne nyuljanak, hanem a munkásokat se zavarják dolguk végzésében (sokhelyt van *Bedeaux*-rendszer, ahol minden perc pénzt jelent a munkás számára!), ne fecsegenek velük, ne kérdezzék ki munkabérük felől — *ilyen kérdést a gyárvezetőség a tanár részéről sem lát szívesen!* — és ne menjenek oda, ahová a belépés nincs megengedve. A látogatás alatt szerzett kellemetlen tapasztalatok könnyen arra bírhatják a gyár vagy gazdaság vezetőségét, hogy a jövőre vonatkozólag látogatási engedélyeket egyáltalában ne adjon: volt alkalmunk egy ilyen „*rosszszemlékű*“ látogatás után megkísérlni az engedélykérelést és alig hihető, hogy az előző iskola büszke lenne azokra, amiket róla a gyár igazgatója mondott. Tehát az „*aprés moi le déluge*“ elve nem tartható: ellenkezőleg

azon kell lennünk, hogy minél kellemesebb összeköttetést szerezzünk a helybeli nagyobb üzemekkel. A becsü'eten kívül már csak opportunitásból is, számítva mintagyűjtemények kérésére, ösztöndíjakra, a végzett növendékek elhelyezésére, stb. . . .

* * *

A kirándulást követő megbeszélés feladata a tapasztaltakat tudatos élménnyé tenni. Szándékosan használtuk a *megbeszélés* szót a *számonkérés* helyett, mert ha csupán kikérdezéssel ismételjük át a kirándulás mozzanatait, hézagokat nyitunk, amiken a tanulónak sok értékes, *egyéni* megfigyelése szivárog el. Amint a kirándulás előtt is arra kell rávezetnünk a tanulót, hogy figyeljen meg mindent, úgy most, a megbeszéléskor is elsősorban azt kell keresnünk, hogy mi ragadta meg a növendékek figyelmét, mi keltette fel érdeklődésüket. Sokszor egészen meglepő és mellékesnek látszó apróságok kerülnek így a felszínre, *egyéni* megfigyelések, amelyek azonban tudatalattiságukban talán helytelen gondolatort eredményeznek. Ezeknek magyarázása, helyes irányba való terelése ismét a tanár kötelessége. Ahhoz pedig, hogy a tanuló tényleg elő merjen hozakodni saját gondolataival (s ne csupán a kapott magyarázatot igyekezzék recitálni), szükséges, hogy a kirándulási megbeszélés ne osztályozott felelés, hanem közvetlen hangú beszélgetés legyen. Az ilyen megbeszélés során nyílik a tanárnak alkalmá a kirándulás leszűrt *tapasztalatait magasabb — nemzeti, vallásos, szociális — elvek szerint csoportosítani, illetve átfogóbb perspektivákat megnyitni a tanuló szeme előtt.* Ha a tanulók írásban foglalják össze tapasztalataikat, ez igen hasznos, azonban ennek is inkább napló, semmint dolgozat jellege legyen, — bármily kecsesgető is néha a téma dolgozati címnek.

Igen hasznos, ha *a tanár is feljegyzi a kirándulás előkészületeit, lefolyását és a nyert összes tapasztalatokat, benyomásokat* saját maga és az iskola számára. Erre a célra „*Kirándulási napló*“ állandó vezetése alkalmas, amelynek formáját, rovatait, kezelési módját, stb. *az állandó kirándulási tervvel egyidőben* egységesen szükséges majd meghatározni. Mindkét újabb írásbeliség *szükséges* nemcsak az iskola nevelő-oktató munkája, hanem az iskolalátogató számára is, aki egyszerű módon tekintheti át ezekből a feljegyzésekből az iskola egész kirándulásügyét.

Dr. Aldobolyi Nagy Miklós.

Az oktatófilm és a szakiskola.

A Nevelésügyi Szemle 1937. évi októberi (8.) számában a fenti cím alatt beszámoltam azokról a tapasztalatokról, amelyeket a lefolyt évben az oktatófilmekkel kapcsolatban tanítványaim körében szereztem. Ez a beszámoló ép olyan volt, mint amilyen részben a Nevelésügyi Szemlében más alkalommal és egyéb szakfolyóiratokban is megjelent. Igyekeztem a legtárgyilagosabb lenni és pusztán a megfigyelésekre szorítkozni. Tettem ezt abban a reményben, hogy a magyar szakoktatásnak és az Oktatófilm Kirendeltségnek teszek vele szolgálatot. Tehát nem az Oktatófilm Kirendeltség munkáját akartam bírálni, hanem azt az eredményt, amelyet e filmekkel kapcsolatban az iskolában el lehet érni.

Annál nagyobb volt a meglepetésem, amikor az Oktatófilm Kirendeltségnek Hivatalos Közleményei az 1938. január havi (1.) számában Geszti Lajos „A középfokú szakiskolák és a filmellátás“ c. cikkét elolvastam. Ebben nagyjában foglalkozik a szerző az eddig elhangzott bírálatokkal általában, de különösképpen az én